

kommer til at mangle paa den ene Side, maa man se at tilvejebringe i forøget Grad paa den anden Side. Der maa Rigsarkivet altsaa tage Plads. Naturligvis kræver det en Ombygning, og det kræver ny Bygninger til Generalstaben, det er givet.

Er det altsaa uafviselig nødvendigt, at Rigsarkivet kommer til at ligge i umiddelbar Forbindelse med Ministerialbygningerne, maa det gøres. Men det har vist sig slet ikke at være en uafviselig Nødvendighed. Jeg vil i denne Forbindelse tillige henlede Opmærksomheden paa, at i Udlandet anses dette slet ikke for en uafviselig Nødvendighed. Jeg har ikke i Udlandet noget som helst Sted set, at de forskellige Ministerier vare samlede i den Grad i en Ministeriebygning, som de ere her. I Udlandet ere de som Regel skilte ad og ligge langt fra hverandre. Ikke desmindre har man i Udlandet Rigsarkiver med en Opgave, der svarer til vort Arkivs Opgave. Det kan derfor ikke her i Landet være en uafviselig Nødvendighed, om end jeg selvfølgelig indrømmer, det er en stor Bekvemmelighed, at Rigsarkivet ligger umiddelbart op til Ministeriebygningen. For at faa prøvet denne Sag har Udvalget ladet spørge saavel Rigsarkivaren som samtlige Ministerier, og samtlige Ministerier have paa Udvalgets Forespørgsel om, hvorvidt de kunde finde sig i, at Rigsarkivet laa et andet Sted end i Forbindelse med Ministerialbygningerne, naar Ministerierne i saa Fald fik Lov at beholde deres Sager i indtil 40 Aar, svaret, at hvis de beholdt deres Sager saa længe, var der fra deres Side ikke noget som helst i Vejen for, at Rigsarkivet kom til at ligge et andet Sted. Nu er det muligt, at vi, hvis vi havde sagt 30 Aar i Stedet for 40, havde faaet akkurat samme Svar. I alt Fald kan man sikkert sige, at det om flere Ministerier gælder, at vi kunde være gaaede længere ned endnu i det Antal Aar, vi havde tænkt, at Ministerierne skulde bevare deres Sager. Men derom vide vi intet bestemt. Vi vide blot dette, at samtlige Ministerier ikke have noget imod, at Rigsarkivet kommer til at ligge et andet Sted, naar de beholde deres Sager en vis Aarrække, der altsaa kan strække sig ned til de 40 Aar.

Rigsarkivaren har ganske naturligt udtalt sig mod en saadan Plan, men dog erkendt, at denne Flytning kunde ske, men saa maatte alle Ministerierne beholde deres Sager i 10—15 Aar, og de Ministerier, der allerede havde afleveret en Del af disse indtil 10—15 Aar gamle Sager,

maatte da have disse Sager tilbage, for at der kunde komme Orden i Tingene. Stillingen er altsaa den, at det er erkendt fra Rigsarkivets Side, at det vil være muligt at betræde den Vej, vi mene maa betrædes, naar man sætter Grænsen ved 15 Aar, og vi vide, at Ministerierne ville tiltræde Ordningen, naar de maa beholde Sagerne i 40 Aar. Saa er der kun et saa lille Spillerum, at det undrer mig, at man ikke kommer ud over denne lille Vanskelighed, der er ved at gaa denne farbare Vej. Thi det eneste, der bliver tilbage, er, at der ganske vist bliver noget mere Ulejlighed ved Opsøgningen af de ældre Sager end den, der vilde være, naar Rigsarkivet laa i umiddelbar Nærhed eller Forbindelse med Ministerierne. Men det er jo et rent praktisk Spørgsmaal, som man meget let vilde kunne komme ud over eventuelt med en ringe Bekostning. Ekspeditionerne vilde kunne blive i høj Grad lettede, hvis man tilvejebragte to saa moderne Forbindelser mellem Ministerialbygningen og Rigsarkivet som Telefon og eventuelt Rørpost. Nu om Stunder indretter man jo Rørpostforbindelser, gennem hvilke der ikke alene kan befordres Breve, men ogsaa store Pakker, ja, der siges endog, om det skal være, hele Hølæs. Det vil være meget let at tilvejebringe en Rørpost, baade indrettet til Besørgelse af Breve og Pakker. Men det er maaske slet ikke nødvendigt at anlægge ogsaa Rørpost. Ekspeditionernes Antal vilde maaske ikke blive større, end at man kunde lade det være, da Afstanden ved den Ordning, vi ønske, mellem Ministeriebygningen og Rigsarkivet ikke bliver meget stor. Men vi have jo grebet Lejligheden til at henlede Tanken derpaa, særlig da der alligevel skal anlægges en stor Tunnel, udgaaende fra Terrainet ved Frederiksholms Kanal bag Tøjhuset, hvor vi mene, at Rigsarkivet skal lægges, og op til Ministerialbygningen, naar det store Varmeanlæg skal iværksættes, og som skulde gennemføres ved dette Forslag. I Forbindelse hermed vil det være en forholdsvis billig Sag at anlægge en saadan Rørpost.

Altsaa, jeg mener, at der ved Ministeriernes og Rigsarkivets Pladser til hinanden efter vort Forslag er en Mulighed for, at man kan faa en god Rigsarkivordning ved at lægge Rigsarkivet nede ved Frederiksholms Kanal og saa lade Proviantgaarden forblive i Generalstabens og i de ministerielle Arkivers Besiddelse. At man ad den Vej vil kunne frembringe det bedst mulige Rigsarkiv, maa vel anses for at